

V.17 Frederik Niels Andersen

1812-1893

Farfars farfar

[45] * 21. okt. 1812 Sønderby, Odense

Huusmand Anders Pedersen af Sønderbye confirmere sin Søns Daab, der var kaldet Friedrich Nielsen og awlet med hans Egtehustrue Mette Andersd: Faddernes navn: Jomfrue Møller, Morten Andersen, Diderich Larsen. Barnet var født d: 21^e Octbr.

Han blev døbt den 1. nov. 1812 i Sønderby Kirke [45] og var forældrenes 7. – og sidste! – barn.

[225] † 11. nov. 1893 Kirkesøbyvej 1, Flemløse, Odense

Frederik Nielsen Andersen, forhenværende Husmand, Aftægtsmand hos Husmand Anders Frederiksen i Flemløse, født i Sønderby, Søn af Husmand Anders Pedersen og Hustru Mette, Enkemand efter Mette Larsdatter, Lundsbjerg.

Forældre:

VI.33 Anders Pedersen (1767-1844)

VI.34 Mette Andersdatter (1770-1855)

Søskende (forældre ∞ 19/11-1794):

V.17.1	Kirsten Andersen	∞	V.17.1a	Rasmus Pedersen
[15]	* 20/11-1794 Sønderby	30/3-1849	[95]	* 17/8-1800 Kærums, Odense
[115]	† 20/12-1869 Sønderby	Sønderby [129]	[191]	† 2/3-1863 Sønderby, Odense

V.17.2	Anders Andersen	∞	V.17.2a	Karen Andersdatter
[19]	* 11/2-1797 Sønderby	28/11-1827	[÷ KB]	* 1760 Sønderby, Odense
[111]	† 9/4-1881 Sønderby	Sønderby [82]	[194]	† 24/10-1837 Sønderby, Odense

∞	V.17.2b	Kirsten Andersdatter
30/10-1844	[22]	* 5/3-1798 Sønderby, Odense
Sønderby [125]	[115]	† 3/8-1867 Sønderby, Odense

V.17.3 **Peder Andersen** · 5 år
 [23] * 9/10-1799 Sønderby
 [30] † 22/12-1804 Sønderby

V.17.4	Hans Andersen	∞	V.17.4a	Maren Jensdatter
[27]	* 15/1-1803 Sønderby	2/12-1829	[34]	* 21/6-1806 Sønderby, Odense
[43]	† 12/7-1889 Sønderby	Sønderby [85]	[116]	† 6/12-1872 Sønderby, Odense

V.17.5	Karen Andersen	∞	V.17.a	Simon Mortensen
[32]	* 23/9-1805 Sønderby	3/12-1830	[49]	* 16/4-1780 Sønderby, Odense
[124]	† 14/10-1883 Sønderby	Sønderby [85]	[186]	† 20/11-1850 Sønderby, Odense

V.17.6	Ane Andersen	∞	V.17.6a	Hans Hansen
[36]	* 25/5-1808 Sønderby	13/11-1835	[]	* Sønderby, Odense
[]	†		[7]	† 26/9-1847 Sønderby, Odense

∞	V.17.6b	Peder Jørgensen
21/1-1848	[12]	* 6/6-1819 Sønderby, Odense
Sønderby [128]	[]	†

Bopæl:

Sønderby, Odense

Familien bor i *et Huus* i Sønderby, men hverken FT 1801 [13] eller FT 1834 [11] siger noget nærmere om hvor, så det har jeg ikke kunnet opspore. Da Frederik bliver født, er den ældste søster Kirsten allerede 18 år, og det ser ud til, at hun er storesøster i mere end en forstand det meste af sit liv, da hun bliver boende i hjemmet og først gift med en enkemand i en forholdsvis sen alder, 54 år, og efter farens død.

Frederik bliver konfirmeret i Sønderby Kirke uden angivelse af dato i 1827 [56], men dog med en kommentar: *Han var god i sin Kristendoms kundskab og sædelig i sin Opførelse*. Da han på det tidspunkt allerede er 15 år, er han formentlig kort tid derefter kommet ud at tjene på en nærliggende gård, i hvert fald har han iflg. FT 1834 for Sønderby [11] ligesom sine andre søskende – bortset fra Kirsten – forladt barndomshjemmet. I stedet finder vi ham ansat hos Niels Pedersen, *Gaardmand i Sønderbye Bye* på 34 år, der sammen med sin kone driver sin gård sammen med to *Tjenestefolk*, hvoraf Frederik er den ene i en alder af 23 år [FT 1834, 8].

Seks år senere, da Frederik er 27 år, finder vi ham i Gamtofte, hvor han er ansat hos hjulmand Peder Andreasen og hans familie, Aborrehus [FT 1840, 27], dvs. lidt nord for Assens. Jeg har ikke kunnet finde en nærmere placering af Aborrehus, så det nærmeste bliver nedenstående udgave af en mere nutidig gård fra stedet.

Aborrehus, i dag Aborghus, 1963 [arkiv.dk]

Erhverv:

husmand, hjulmand, møller

Jeg forestiller mig, at Frederik her har fået indsigt i hjulmagerfaget, for i senere sammenhænge tituleres han selv som hjulmand, et håndværk, der i dag nærmest er forsvundet, men som også søn Anders senere skulle få kendskab til. Det er heller ikke svært at forestille sig, hvor tæt det ligger på arbejdet som møller, endsige en langt senere tømmer i slægten!

Fra Den store Danske:

Hjulmager er en landhåndværker, der fremstillede stive hestetrukne vogne til landbruget sammen med landsbysmeden. Hjulmagernes traditionsrige arbejdsmetoder adskilte sig fra karetmagernes i byerne.

Vielse:

[] ∞ 29. apr. 1842 Gamtofte, Odense
V.18 Mette Larsdatter

Ungkarl Frederik Nielsen Andersen, Tjener paa Brahesborg, 30 Aar gl. og Afdøde Huusmand i Gaasemosedam Anders Jørgensens Enke, Mette Larsdatter, 38 Aar gammel

V.18 Mette Larsdatter

1804-1882

Farfars farmor

[195] * 13. maj 1804 Strandby, Hårby, Odense

Den 13de Maj førte Huusmand Lars Andersen Flint og Hustru Karen Larsdatter af Strandbye en Datter til Daaben, kaldet Mette. Jens Hansens Hustru af Strandbye bar Barnet. Faddere vare Hans Rasmussen, Niels Rasmussen og Anders Holmgaard og Hans Andersens Hustru, alle af Strandbye.

Hun blev døbt i Hårby Kirke den 13. maj 1804 [196] som den femte af en søskendeflok på i alt 10. Det pudsige er blot, at hun som den eneste er født i Strandby, mens resten alle er født i Kirke Søby.

[135] † 31. maj 1882 Lundsbjerg Mølle, Flemløse, Odense

Mette Lars Datter, Huusfægtmd. Friederik Nielsen Andersens Hustru paa Lundsbjerg, 78 Aaar. Død af Brystsyge.

Forældre:

VI.35 Lars Andersen Flindt (1767-1849)

VI.36 Karen Larsdatter (1772-1843)

Søskende (forældre ∞ 12/4-1797):

V.18.1	Karen Larsdatter	∞	V.18.1a	Thomas Christian Larsen Pedersen
[56]	* 3/6-1797 Søby, Odense	9/8-1831 [95]	[]	* 26/12-1809 Tise, Hjørring ?
[239]	† 12/6-1876 Ajstrup, Ålborg	Bjørnsholm, Ålborg	[175]	† 15/8-1895 Ajstrup, Ålborg

V.18.2	Rasmus Larsen	∞	V.18.2a	Margrethe Carlsdatter
[57]	* 7/8-1798 Søby, Odense			*
	†			†

V.18.3 **Maren Larsdatter**
[57] * 27/1-1800 Søby, Odense
†

V.18.4 **Peder Larsen**
[59] * 20/9-1802 Søby, Odense
†

V.18.6	Jens Larsen Flindt	∞	V.18.6a	Karen Jacobsdatter
[3]	* 23/3-1806 Søby, Odense	15/12-1837	[128]	* 2/3-1811 Kærum, Odense
[42]	† 5/11-1886 Søby Mark	Kærum [9]	[46]	† 9/3-1845 Søby Mark, Odense

∞	V.18.6b	Ane Pedersen
23/5-1845	[47]	* 10/10-1813 Sønderby, Odense
Sønderby [8]	[201]	† 1/10-1895 Kirke Søby, Odense

V.18.7 **Christiane Friederiche Larsdatter** · 6 år
[5] * 15/9-1807 Søby, Odense
[30] † 26/12-1813 Søby, Odense

V.18.8 **Anders Larsen Flindt** · 2 år
[6] * 20/7-1809 Søby, Odense
[29] † 10/7-1811 Søby Mark

V.18.9 Lars Larsen Flindt
[8] * 11/3-1811 Søby, Odense
†

V.18.10 Anders Larsen Flindt · 1/2 år
[10] * 8/5-1812 Søby, Odense
[30] † 20/12-1813 Søby Mark

Bopæl:

Søby Mark, Kirke Søby, Odense

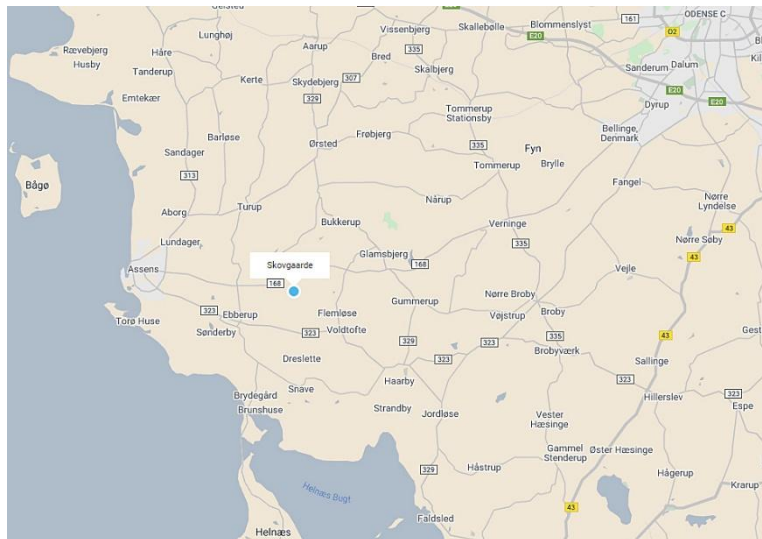
Det fremgår af børnenes data, at familien er bosiddende på Søby Mark i Kirke Søby, nær Flemløse, men hvor mere præcist har jeg ikke kunnet finde.

Desværre har jeg heller ikke kunnet finde hendes konfirmation, som må formodes at have fundet sted i Søby Kirke ca. 1818, men ingen dokumentation.

Da der ikke findes folketællinger mellem 1801 og 1834 er det også sløjt med at finde ud af, hvor Mette har været ude at tjene, men undervejs har hun været ansat på Skovgaarde, en gammel hovedgård i Søby Sogn, som på daværende tidspunkt var ejet af Frederik Siegfried Rantzau (1771-1822). Det fremgår af vielsesattesten.

Skovgaarde, Søby

Vielse 1:

[87] ∞ 6. maj 1825 **Søby Kirke, Sønderby, Odense**
V.17a Anders Jørgensen

Anders Jørgensen, ung Karl og Hjulmand fra Kirkesøbye, 31 Aar og Mette Lars Datter, Tjenestepige paa Schougaard, 21 Aar.

Fælles bopæl:

Gåsemosedam, Gamtofte, Odense

V.17a Anders Jørgensen**1793-1841**

[14] * 8. dec. 1793 Frederiksgave, Sønderby, Odense

Christnet Jørgen Hansens og Kirsten Hansdatters Anders, som var født d. 8de, h: blev baaret til Daaben af Anne Hansdatter fra Ebberup. Faddere ware: Claus Møller, Mourits Andersen og Lars Hansen.

[3] † 2. dec. 1841 Gåsemosedam, Gamtofte, Odense

Anders Jørgensen, Huusmand i Gaasemosedam, 48 Aar.

Grete Elmholt Larsen har i en mail til mig 23/1-2021 beskrevet sin tipoldefar således:

Ved at følge Anders Jørgensen i lægdsrullerne kan man se, at han er kommet lidt omkring, indtil han i 1828 ankommer fra lægd 72 ny, no. 94 ny Odense Amt til Gamtofte med kvitteret følgeseddel, samt følgende bemærkninger: Vanskabt højre knæ, UTS (tjenlig til trænkusk), hjulmand, gift, skøde i 1828. [...] I lægdsrullerne fra 1830 ses følgende indførsel: 'Anders Jørgensen, Fødested: Spinderhuus, 35 Aar, 61 Tommer høj, fik Friepas.'

Spinderhuset blev opført som det nordre porthus til herregården Hagenskov, der i perioden 1667-1962 hed Frederiksgave. Det har været hjemsted for Gretes del af familien gennem fire generationer omkr. 100 år.

Spinderhuset
Prinsevej 51, Ebberup

Noget tyder på, at parret fra 1828 slår sig ned i Gåsemosen, i dag Odensevej 137 ved Øksnebjerg nær Kirke Søby, og her får de mellem 1827 og 1841 seks børn, der alle er beskrevet nærmere under søn og tipoldefar Anders [IV.9, s. 2ff.] og derfor kun listes op her:

Børn af V.18 Mette Larsdatter og V.17a Anders Jørgensen (∞ 6/5-1825):

IV.9.(1) Karen Kirstine Andersdatter	∞	IV.9.(1)a Anders Hansen
[40] * 10/12-1827 Gamtofte, Kohave	8/11-1862	[22] * 6/10-1831 Sønderby
[69] † 19/1-1922 Sønderby	Gamtofte [26]	[3] † 10/1-1908 Sønderby

Parret slår sig ned i Sønderby på et husmandssted og får formentlig ingen børn.

IV.9.(2) Jørgen Andersen · 1½ år

[13] * 29/9-1830 Gamtofte, Kohave, Odense
[4] † 1/2-1832 Gaasemosedam, Gamtofte, Odense

IV.9.(3) Christiane Andersdatter	∞	IV.9.(3)a Hans Morten Madsen
[50] * 14/10-1832 Gamtofte	26/1-1861	[22] * 28/11-1832 Stenstrup, Sv.
[] † 6/4-1924 Poughkeepsie, USA	Gamtofte [24]	[] † 1924 Poughkeepsie, USA

Med parret følger en interessant udvandrerhistorie, som kan læses under oldefar Anders (kap. IV.9).

IV.9.(4) Dorthea Andersdatter	∞	IV.9.(4)a Simon Frederiksen
[58] * 23/5-1837 Gamtofte	22/6-1872	[23] * 16/10-1839 Ørsted
[223] † 15/10-1902 Sønderby	Sønderby [80]	[15] † 7/2-1925 Sønderby

IV.9.(5) Lars Andersen	∞	IV.9.(5)a Ellen Cathrine Tonnesen
[4] * 19/4-1841 Gamtofte	29/8-1874	[8] * 12/11-1841 Åstrup, Haderslev
[11] † 20/5-1916 Kolding, St. N.	Åstrup [137]	[172] † 3/7-1913 Kolding, Nikolaj

Desværre er dødsattesterne kun tilgængelige på nettet fra 1857, og vi kan derfor ikke umiddelbart se, hvad der overgår Anders Jørgensen, men det står fast, at han dør den 2. dec. 1841 i Gamtofte og dermed efterlader sig Mette som 37-årig enke og alene med fem umyndige og uforsørgede børn, hvoraf den ældste er 14, mens den yngste kun er 6 mdr.

Tipoldefar Frederik Niels Andersen er på dette tidspunkt 30 år og tjener på Brahesborg ikke langt derfra. Endnu er han ugift, men det varer kun til den 29. apr. 1842, hvor han bliver gift med Mette i Gamtofte Kirke [4] og dermed stedfar til hendes seks børn.

Brahesborg
Brahesborgvej 52, Assens

Frederik flytter straks efter brylluppet ind i huset i Gåsemosedam, hvor familien bliver boende indtil 1860, hvor den er registreret i Voldbro By i Gamtofte. Her får de 4. sept. 1844 [11] deres eneste fællesbarn, min oldefar Anders.

Barn af V.17 Frederik Niels Andersen og V.18 Mette Larsdatter (∞ 29/4-1842):

IV.9	Anders Frederiksen	∞	IV.10	Kirsten Pedersen
[11]	* 4/9-1844 Gamtofte	[37]	12/5-1887	[68] * 7/7-1855 Sønderby
[74]	† 11/4-1922 Stihøj, Flemløse	Sønderby		[117] † 13/6-1913 Flemløse

Frederik ernærer sig som husmand og hjulmand, men 18. dec. 1862 overføres et arvefæsteskøde til ham af Hans Jørgensen, en bror til Anders Jørgensen? Det omhandler en jordlod i Flemløse, men desværre er selve skødet ikke online, så de nærmere omstændigheder kan ikke ad den vej specificeres, fx hvor præcis jordlodden ligger. Et kvalificeret gæt er dog, at det drejer sig om et hus ved Lundsberg Mølle, idet FT 1870 for Flemløse fortæller [16], at Mette og Frederik sammen med deres 28-årige søn, Lars Andersen, der er bødker, samt et plejebarn, Karen Larsen på 9 år, nu holder til dér.

Lundsberg Mølle
Langgade 82, Flemløse

I 1870 har søn Anders adresse på selve møllen og driver den, og den 24. juni 1872 indgår han en kontrakt med forældrene om aftægt, og samtidig overtager han skødet til møllen af faderen [5].

[Båg Herredsfoged, Real- og navnerregister til skøde- og panteprotokol, 1859-1950 Flemløse Sogn]

Mette Larsdatter dør af *Brystsye*, dvs. tuberkulose, den **31. maj 1882**, 78 år, på Lundsberg Mølle [135], og da også Anders' første hustru, Ane Christensen, dør i 1886, og Anders i 1887 bliver gift igen, nu med min oldemor Kirsten, sælger Anders møllen og køber hjørnehuset på Kirke Søbyvej 1, som også Frederik flytter med ind i.

Her dør Frederik som aftægtsmand den **11. nov. 1893**, 81 år gammel [225]. Dødsattesten for begge angiver slet og ret *Alderdom* som dødsårsag.

V.19 Peder Larsen

1817-1863

Farfars morfar

[9] * 17. febr. 1817 Skårup, Dreslette, Odense

Indsidder Lars Smed [Hansen] i Skaarup og Hstr. Anne Christens Dtr.

Faddere: Gdm. Niels Jørgensens Kone, Gdm. Anders Hansens Kone, Gd.mændene Hendrik Hansen, Hans Andersen og Hans Jensen, alle af Skaarup.

[192] † 22. aug. 1863 Sønderby, Odense

Peder Larsen, født i Sønderby, Husmand og Smed Lars Hansen og Hustru Ane Christensdatter, død af Maveforædelse?

Forældre:

VI.37 Lars Hansen (1781-1842)

VI.38 Ane Christensdatter (1788-1871)

Ved storebror Hans Christians fødsel i 1812 er faren noteret som soldat og dermed formentlig i tjeneste i Odense. Danmark er på den tid med i Napoleonskrigene på fransk side, og faren, Lars Hansen, er i den anledning i en alder af 31 år indkaldt som *Reserve Rekrut*, men det er næste spændende kapitel (læs videre i kap. VI.37!). Under alle omstændigheder forøges familien først igen fire år senere, og da Napoleon som bekendt på dette tidspunkt var den forkerte side at vælge for det enevældige danske styre, får det store konsekvenser ikke bare for landet, men også for den lille familie, som vi ca. 1815 atter genfinder, nu i Skårup ved Dreslette. Her har faren slået sig ned som smed, her både fødes og dør en storebror Rasmus i 1816, og her fødes Peder selv i 1817.

Det fremgår af de øvrige, yngre søskendes fødsler, at familien derefter bor i Sønderby, men hvor dér det nærmere er, ud over i *Et Huus*, har jeg ikke kunnet finde. Da den første folketælling, der berører Peder, er fra 1834, er det svært at rekonstruere hans barndomsliv. Ud over at han er vokset op som den tredje i rækken sammen med sine fem overlevende søskende i et husmandshjem i Sønderby ved Ebberup på Vestfyn.

Helt så spektakulært som hos disse herrer har det næppe været for rekrut af reserven, 2 x tipoldefar Lars Hansen

Søskende (forældre ∞ 3/3-1810):

V.19.1 Hans Christian Larsen ∞
[70] * 28/7-1812 Sct. Hans, Odense 3/5-1845
[130] † 27/4-1893 Dreslette Sønderby [76]

V.19.2a Maren Madsdatter
[20] * 4/11-1829 Sønderby, Odense
[111] † 23/2-1888 Dreslette, Brydegaard

V.19.2 Rasmus Larsen · 3 mdr.
[8] * 23/3-1816 Dreslette
[3] † 3/7-1816 Dreslette

V.19.4 Karen Larsdatter ∞
[32] * 14/9-1819 Sønderby 16/3-1839
[196] † 25/6-1843 Sønderby Sønderby [121]

V.19.4a Jørgen Madsen Pilegaard
[] * 1810 Hårby
[] † Sønderby

V.19.5 Sidsel Larsdatter
[34] * 21/12-1821 Sønderby
[] †

V.19.6 Anders Larsen
[16] * 27/3-1825 Sønderby
[] †

V.19.7	Ane Kirstine Larsdatter	∞	V.19.7a	Jørgen Jørgensen
[45]	13/8-1833 Sønderby		18/11-1865	[20] * 4/11-1829 Sønderby
[]	†		Sønderby [76]	[193] † 29/9-1899 Sønderby

Bopæl:

Skårup, Dreslette, Odense

1818 Sønderby, Odense

Peder bliver konfirmeret i Sønderby kirke i 1831 [59] med et skudsmål på *upaaklagelig Opførsel*, og dermed er han klar til at blive sendt ud at tjene.

Iflg. FT 1834 [4] tjener Peder som 17-årig hos Hans Jensen på en gård i Sønderby Bjerge, men hvilken af dem står desværre ikke nærmere angivet.

Erhverv:

husmand, slagter, daglejer

Hvor han befinder sig hende i 1840 er svært at sige, da der findes en del Peder Larsen'er i de vestfynske sogne! Muligvis er det ham, der nu arbejder i Gamtofte hos gårdejer Lars Rasmussen og familie [FT 1840, 30], hvilket understøttes af afgangsliste fra Sønderby [26] til Sandager i Gamtofte i 1839. Hans far, Lars Hansen, der var smed på Frederiksgave, dør i 1842, og det er derfor sandsynligt [FT 1845 Sønderby, 16], at Peder kommer hjem og overtager huset efter sin mor.

Vielse:

[247] ∞ 14. okt. 1848 Kærum Kirke, Sønderby

Ungkarl, Huusmand i Sønderby, Peder Larsen, 31 Aar gl.

Pigen Ane Marie Johansdatter af Nordbye, 20 Aar gl.

Forlovere: Huusmændene Joh. Pedersen af Nordbye og Rasmus Nielsen af Sønderbye.

V.20 Ane Marie Johansdatter

1828-1919

Farfars mormor

[77] * 3. jan. 1828 Nordby, Kærums, Odense

Johan Pedersen, Huusmand i Nordby, og Hustru Kjerstine Nielsdatter.

Faddere: Karen Jacobs Datter, Gdm. Jens Andersens Hstr. i Nordbye, Lars Pedersen, Flemming Nielsen, Gaardmænd i Nordbye og Husmand Rasmus Jørgensen.

Hun bliver hjemmedøbt dagen efter og den 24. febr. 1828 døbt i Kærums Kirke.

[63] † 9. jan. 1919 Sønderby, Odense

Marie Johansdatter, Enke efter Slagter Mads Rasmussen, Sønderby, senere Flemløse, hvor Manden døde; hun er død i Sønderby, født i Nordby, Forældre ukendt. 91 Aar.

Forældre:

VI.39 Johan Pedersen (1794-1872)

VI.40 Kjerstine Nielsdatter (1796-1837)

Søskende (forældre ∞ 19/11-1825):

V.20.1	Peder Johansen	∞	V.20.1a	Birthe Larsen
[29]	* 27/3-1825 Gamtofte #	26/2-1853	[31]	* 21/5-1824 Flemløse, Odense
[15]	† 25/3-1890 Øksnebjerg	Gamtofte [18]	[137]	† 21/12-1905 Gamtofte, Odense

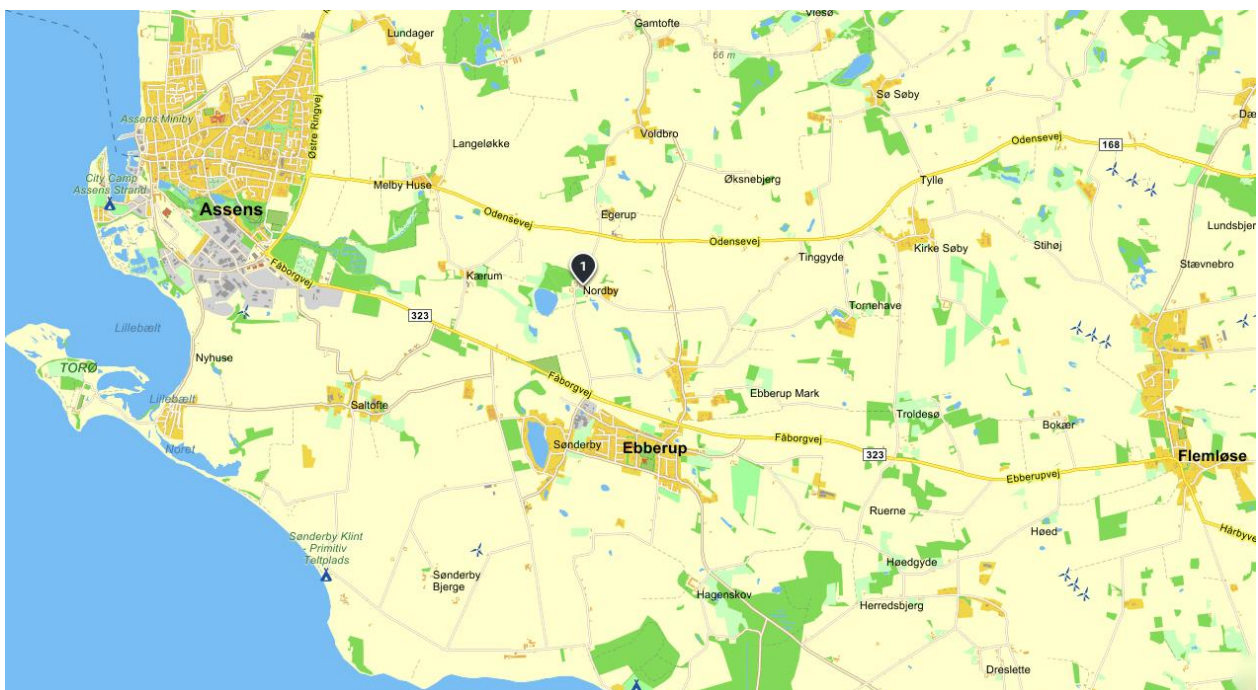
- udlagt til Barnefader Ungkarl Johan Pedersen, tienende Anders Knudsen i Karup.

V.20.3	Niels Johansen	∞	V.20.3a	Karen Rasmussen Storm
[15]	* 1/2-1831 Kærums	18/6-1858	[39]	* 22/1-1836 Helnæs, Odense
[56]	† 18/6-1899 Vissenbjerg	Vissenbjerg [199]	[123]	† 22/9-1923 Dreslette, Odense

Bopæl:

Nordby, Kærums, Odense

Ane Marie vokser op som den mellemste i en familie med 'kun' tre børn, nemlig brødrene Peder (* 1825) og Niels (* 1831). Faderen er husmand og daglejer i Nordby, hvor familien har et lille husmandssted fra ca. 1826. Mere præcist ved jeg det ikke, da senere folketællinger bare melder *Et Huus*.

Som kun 8-årig mister Ane Marie sin mor, idet Kierstine Nielsdatter dør den 17. jan. 1837 i Nordby [115]. Moderen er da kun 40 år, men en nærmere dødsårsag er ikke at finde. Man kan kun gisne om, at hun ikke har været alt for stærk, når der ikke er kommet nogen børn siden 1831.

Kort tid derefter den 11. nov. 1837 gifter faren sig på ny i Kærum Kirke [237], denne gang med Maren Nielsdatter, muligvis en søster til afdøde første kone? Faren og Maren får ingen fællesbørn.

Den 10. apr. 1842 bliver Ane Marie konfirmeret i Kærum Kirke [21] med et fint skudsmål: *Meget god Kundskab og Opførsel*. Hvor hun derefter kommer hen, er ikke godt at vide, for allerede inden næste folketælling, nemlig den **4. okt. 1848**, er hun gift. Se ovenfor.

Fælles bopæl:

Sønderby, Odense

Peder og Ane Marie slår sig ned i Sønderby, hvor de iflg. FT 1845 [16] og 1850 [16] Sønderby bor i et ikke nærmere specificeret *Huus* sammen med hans mor, Ane Christensdatter, der i mellemtiden er blevet enke og derfor er på aftægt hos det unge par.

Det samme gælder for FT 1860 Sønderby [5], hvor Peder har fået tilføjet et ekstra erhverv: *Slagter*. I perioden 1849 til 1857 får parret i alt fem børn, hvoraf den ene er min oldemor, Kirsten Pedersen (1855-1913). Alle hendes søskende er nærmere beskrevet under hende [IV.10]. Bl.a. også den kendsgerning, at det yngste af børnene dør kun seks dage efter fødslen i 1857. De er derfor kun listet op her:

Børn af V.19 Peder Larsen og V.20 Ane Marie Johansen (∞ 4/10-1848):

IV.10.1	Ane Kirstine Pedersen	∞	IV.10.1a	Jørgen Larsen
[61]	* 7/7-1849 Sønderby	8/7-1870	[16]	* 3/4-1830 Helnæs, Odense
[169]	† 29/11-1924 Skaarup, Sv.	Assens, V. Frue [35]	[198]	† 19/3-1900 Gamtofte

Jørgen Larsen er skrædder og enkemand. Parret bosætter sig i Gamtofte, og de får sammen fem børn.

IV.10.2	Karen Pedersen	∞	IV.10.2a	Jørgen Hansen
[62]	* 31/7-1850 Sønderby	22/12-1881	[6]	* 12/6-1836 Hjorte, Tanderup
[60]	† 24/11-1926 Skelvej 44, As.	Kærum [126]	[23]	† 3/2-1900 Saltofte, Kærum

Jørgen Hansen er hjulmand, og Karen er hans kone nr. 2.

IV.10.3	Lars Pedersen	∞	IV.10.3a	Julie Vilhelmine Bernardine Marcksen
[28]	* 2/2-1853 Sønderby	16/2-1879 Kbh.	[26]	* 16/12-1850 Trinitatis, Kbh.
[]	† Ordrup, Kbh.	Garnisons Kirke [107]	[]	† Ordrup, Kbh.

Lars bliver oversergent og berider ved husarregimentet og senere forvalter på Charlottenlunds Travbane.

IV.10	Kirsten Pedersen	∞	IV.9	Anders Frederiksen
[68]	* 7/7-1855 Sønderby	4/9-1844	[11]	* [37] 12/5-1887 Gamtofte
[117]	† 13/6-1913 Flemløse	Sønderby []	[74]	† 11/4-1922 Stihøj, Flemløse

IV.10.5	Johan Pedersen · 6 dage
[35]	* 12/12-1857 Sønderby
[190]	† 18/12-1857 Sønderby

Fem år senere rammer en ny sorg familien, da Peder dør kun 46 år gammel den **22. aug. 1863** i Sønderby [192]: *Peder Larsen, født i Sønderby. Huusmand i Sønderby. Af Maveforkølelse*.

Ane Marie er på det tidspunkt 35 år gammel og står altså nu alene med fire børn uden forsørger. Ca. 1½ år senere gifter hun sig igen med

Vielse 2:

[] ∞ **11. mar. 1865** **Sønderby, Odense**
 V.19b Mads Rasmussen

*Ungkarl Mads Rasmussen af Sønderby, 31 Aar, født 16. Marts 1833.
 Huusmandsenke Ane Marie Johansen i Sønderbye, 36 Aar. Hun var gift med Slagter Peder Larsen i Sønderbye. Andet Ægteskab.*

V.19b Mads Rasmussen 1833-1909

[23] * **16. mar. 1833** **Sønderby, Odense**

Mads Rasmussen. Søn af Husmand Rasmus Andersen og Hustru Karen Jørgensen i Spindehuset ved Frederiksgave.

[40] † **29. sept. 1909** **Flemløse, Odense**

Mads Rasmussen. Forhenværende Husmand og Slagter i Flemløse By og Sogn, Baag Herred. Forældrene: Husmand Rasmus Andersen og Hustru Karen, gift med Marie Johansen, Flemløse By.

Fælles bopæl:

Sønderby, Odense

Børn af V.19b Mads Rasmussen og V.20 Ane Marie Johansen (∞ 11/3-1865):

IV.10.(6)	Karen Marie Madsen	∞	IV.10.(6)a	Jørgen Hansen
[25]	* 19/11-1865 Sønderby	14/12-1888		* 13/10-1859 Sønderby
[259]	† 21/1-1945 Assens	Sønderby [38]		† 21/4-1926 Odense, Th. Kingo

Jørgen er murer, og parret får mellem 1892 og 1907 syv børn. De bosætter sig i Assens.

Da Mads Rasmussen dør i 1909, og Ane Marie bliver enke for anden gang, er parret flyttet til Flemløse, men Ane Marie flytter efter mandens død tilbage til Sønderby, formentlig i aftægt hos et af børnene. Hun dør den **9. jan. 1919** i Sønderby, 91 år gammel. Dødsattesten angiver *Alderdoms-Svaghed* [234] som dødsårsag.

V.21 Jesper Larsen**1821-1886****Farmors farfar**

[9] * 31. maj 1821 Sandager, Odense

Faderen: Boelsmand og Huusmand Lars Jespersen og Moderen: Anna Andreasdatter i Sandager. Frembaaren af Sødsteren Karen? Larsd., tjenende i Østerbye. De øvrige vare alle af Sandager.

Han blev døbt i Sandager Kirke den 8. juli 1821 og var barn nr. 4 af en søskendeflok på med tiden syv børn.

[5] † 27. sept. 1886 Nellemose, Hårby, Odense

Jesper Larsen, Smed og Aftægtsfæstemand i Nellemose. Kræft i Maven.

Forældre:

VI.41 Lars Jespersen (1784-1828)

VI.42 Anna Andreasdatter (1790-1825)

VI.42b Ellen Cathrine Andreasdatter (1799-1863)

VI.42b_2 Mads Rasmussen (1804-1872)

Da han er kun 4 år, dør hans mor i 1825 på kun 35 år. Dødsårsag ukendt, men hun har immervæk nået at føde fem børn på 10 år. Mosteren Ellen Cathrine Andreasdatter (1799-1865) tager over og bliver 8. apr. 1826 [89] gift med faren. De får sammen en lillebror til Jesper, Peder (1827-1899). Men året efter i 1828 sker der endnu noget drastisk i Jespers liv, idet også faren dør, kun 44 år gammel den 14. aug. 1828. Også her er dødsårsag ukendt.

Tilbage står så Ellen Katrine med nu seks børn, så hun gifter sig den 20. dec. 1828 i Sanderum Kirke [89] med smed og ungkarl Mads Rasmussen fra Orte. Også de får et fællesbarn, og dermed er den samlede, lidt blandede flok oppe på i alt syv børn i hjemmet i Sandager, der synes at have været det mest stabile i alle årene.

Indskrivningen til Jespers konfirmation den 10. apr. 1836 i Sandager Kirke [61] tyder da også på en lidt speciel barndom:

Jesper Larsen i Sandager. Forældre Smed Lars Jespersen og Hstr. Ane Andreasdr., begge døde. Stedforældre Hmd. Mads Rasmussen og Hstr. Ellen Cath. Andreasdatter i Sandager. Kundskab og Opførelse: g – ug

Mens det står sløjt til med kundskaberne, er opførelsen således eksemplarisk. Livets skole lærer en at tilpasse sig.

Søskende

Børn af VI.42 Anna Andreasdatter og VI.41 Lars Jespersen (forældre ∞ 3/6-1815):

V.21.1 Maren Larsdatter

[27] * 15/8-1815 Sandager, Odense

†

V.21.2 Andreas Larsen

[6] * 5/5-1817 Sandager, Odense

†

V.21.3 Lars Larsen

[8] * 14/2-1819 Sandager, Odense

†

V.21.5	Jørgen Larsen	∞	V.21.5a	Ane Kirstine Hansdatter
[10]	* 31/8-1823 Sandager	18/7-1846	[]	* 28/3-1824
	†	Vissenbjerg [17]	[]	†

Fællesbarn af VI.41 Lars Jespersen og VI.42b Ellen Cathrine Andreasdatter (∞ 8/4-1826):

V.21.(6)	Peder Larsen	∞	V.21.(6)a	Kirsten Jensdatter
[12]	* 4/1-1827 Sandager, Odense	4/2-1860	[59]	* 14/12-1834 Skovby
[160]	† 24/10-1899 Sandager	Sandager [97]		† 14/1-1919

Barn af VI.42b Ellen Cathrine Andreasdatter og VI.42b_2 Mads Rasmussen (∞ 20/12-1828):

V.21.(7)	Ane Madsdatter
[36]	* 22/9-1829 Sandager
	†

Bopæl:

Sandager, Odense

Om det er de særlige familieforhold, vides ikke, men i FT 1840 [4] befinder Jesper sig stadig som 19-årig i hjemmet i Sandager. Måske skyldes det også, at han ser ud til at være kommet i lære hos stedfaren som smed? Det bekræftes af FT 1850 [4], hvoraf det fremgår, at Jesper nu er blevet smedesvend og stadig bor og arbejder fra barndomshjemmet i Sandager, nu også med lillebroren Peder, der ligeledes arbejder som smed. Året efter bliver Jesper gift:

Vielse 1:

[95]	∞ 28. sept. 1851	Sandager, Odense
------	------------------	------------------

Ungkarl og Huusmand Jesper Larsen af Sandager, 30 Aar
Pigen Else Johansdatter af Sandager, 31½ Aar

V.22a Else Johansdatter 1820-1854

[50]	* 5. mar. 1820	Hårby, Odense
------	----------------	---------------

Else Johansdatter af Huusmand Johan Rasmussen og Hustru Mette Pedersdatter fra Nellemose. Gaardmand Niels Jørgensens Kone bar Barnet til Daaben. Faddere: Søren Rasmussen, Hans Jensen, Niels Christensen, Gaardmand Anders Madsens Kone, alle af Nellemose.

[393]	† 10. nov. 1854	Hårby, Odense
-------	-----------------	---------------

Else Johansdatter, Boelsmand Jesper Larsens Hustru i Nellemose, 35 Aar.

Men inden Else når til ægteskabet med Jesper Larsen, har hun først haft et forhold til

Partner 1:

[]	∞ ca. 1843	Hårby, Odense
V.21a	Knud Andersen	

V.22a_1 Knud Andersen 1806-1887

[24]	* 16. febr. 1806	Mullerød, Dreslette, Odense
------	------------------	-----------------------------

Samme dag lod Selvejer Anders Andersen i Mullerød og Kone Maren Knuds Datter hjemdøbe en Søn, som blev kaldet Knud.

[5]	† 27. febr. 1887	Mullerød, Dreslette, Odense
-----	------------------	-----------------------------

Gaardejer i Mullerød, en Søn af forlængst afgangne Gaardmand i Mullerød. 81 Aar. Død af Apoplexi.

Som 24-årig får Else en søn med *Ungkarl Knud Andersen i Mullerød*, der er udlagt barnefader, for parret bliver ikke gift. Han er 14 år ældre end hende, dvs. ved undfangelsen 37 år, mens hun er 23 år.

Barn af V.22a Else Johansdatter og V.2a Knud Andersen (∞ 1843):

V.11.(0) Johan Knudsen
[33] * 23/6-1844 Hårby
[] †

Fælles bopæl:

Nellemose, Hårby, Odense

Johan vokser op sammen med sin mor og følger med i 1851, da Else og Jesper bosætter sig i Nellemose, hvor hun er fra. Her får de et år senere en fælles søn:

Barn af V.22a Else Johansdatter og V.21 Jesper Larsen (∞ 28/9-1851):

IV.11.(1) Lars Jespersen
[16] * 6/10-1852 Hårby
[241] † 27/10-1923 Hårby

Dette billede er fra

Nellemose, Ved Alleen, ca. 1935

– og har muligvis ikke så meget med Jesper at gøre, men det var det nærmeste, jeg kunne komme på et foto fra Nellemose, der kunne ligne en smedie!

Den egl. smedie ser ud til at have ligget Nellemosevej 33, Hårby iflg. folketælling 1901 Hårby [1141], hvor der endelig er en præcisering af ejendommen: matr. 6b.

Desværre findes der ingen dødsattester online fra Fyn før sidst i 1800-tallet, og vi kan derfor ikke se, hvad der to år senere overgår den lille familie, da Else dør i en alder af kun 34 år i 1854. Jesper er på det tidspunkt selv kun 33 år og står dermed alene med to sønner mellem to og 10 år. Året efter gifter han sig (derfor?) med min tipoldemor.

Vielse 2:

[95] ∞ **28. juli 1855** Sandager, Odense
V.22 Maren Bertelsdatter

Enkemand Jesper Larsen af Nellemose i Haarby, 34 Aar
Pigen Maren Bertelsdatter af Thorup, 28 Aar

V.22 Maren Bertelsdatter

1827-1893

Farmors farmor

[35] * 15. jan. 1827 Thorup, Sandager, Odense

Faderen Gaardmand Bertel Jørgensen og Moderen Anne Jørgensdatter i Thorup.

Faddere: Frembaaren af Peder Christensens Datter, Pigen Maren Christensd. paa Orelund. De øvrige vare alle af Thorup Sogn.

[282] † 23. marts 1893 Ørsbjerg Vænge, Kerte, Odense

Død Ørsbjerg Vænge, Kjerte Sogn, Baag Herred. Begravet Haarby Kirkegaard. Opholdssted i Nellemose, Haarby Sogn; døde paa et Besøg hos Slægtninge i Ørsbjerg, Kjerte Sogn. Født af Forældrene: Gaardmand Bertel Jørgensen og Hustru Ane Jørgensdatter af Thorup, Sandager Sogn. Død af Rørelse. 65 Aar.

Forældre:

VI.43 Bertel Jørgensen (1782-1853)

VI.44 Ane Jørgensdatter (1791-1864)

Maren blev døbt den 22. juli 1827 og var nr. 8 ud af en søskendeflok på i alt 11 børn, hvoraf en lillebror, Niels Bertelsen (1820-1820), dog allerede var død kun 5 uger efter fødslen i 1820.

Søskende (forældre ∞ 1812):

V.22.1 Jørgen Bertelsen ∞ **Vi.22.1a Karen Dorthe Larsdatter**

[19] * 28/4-1813 Sandager

[] *

[] †

[] †

V.22.2 Anne Dorthe Bertelsdatter ∞ **V.22.2a Hans Pedersen**

[26] * 7/3-1815 Sandager 14/3-1835

[67] * 19/2-1810 Harndrup, Odense

[213] † 14/9-1898 Emtækær Sandager [91]

[192] † 13/3-1903 Tanderup, Odense

V.22.3 Bodil Bertelsdatter · 20 år

[28] * 15/10-1817 Sandager, Thorup, Odense

[160] † 29/11-1837 Sandager, Thorup, Odense

V.22.4 Niels Bertelsen · 5 uger · døde førend det kom i Kirke

[8] * 16/3-1820 Sandager, Thorup, Odense

[146] † 20/4-1820 Sandager, Thorup, Odense

V.22.5 Else Cathrine Bertelsdatter ∞ **V.22.5a Rasmus Larsen**

[31] * 14/3-1821 Sandager 21/6-1862

[110] * 10/10-1805 Aborre, Gamtofte

[142] † 30/3-1890 Flemløse Sandager [98]

[21] † 7/1-1891 Flemløse, Odense

V.22.6 Niels Bertelsen ∞ **V.22.6a Maren Dorthea Rasmussen**

[10] * 18/10-1823 Sandager

[100] * 15/4-1830 Gudbjerg, Svendborg

[95] † 3/10-1876 Skallebølle

[253] † 16/7-1910 Vissenbjerg, Odense

V.22.7 Hans Bertelsen ∞ **V.22.7a Ane Nielsdatter**

[11] * 19/3-1826 Sandager 30/6-1866

[91] * 23/10-1826 Flemløse, Odense

[163] † 15/6-1906 Sandager Flemløse [120]

[184] † 8/2-1902 Sandager, Odense

V.22.9 Anne Johanne Bertelsdatter ∞ **V.22.9a Niels Jensen**

[36] * 26/10-1830 Sandager 25/5-1866

[10] * 10/11-1823 Ejby, Odense

[] † Sandager [98]

[] †

V.22.10	Karen Bertelsdatter	∞	V.22.10a	Anders Nielsen
[39]	* 28/11-1833 Sandager	27/2-1858	[24]	* 20/3-1823 Gamtofte, Odense
[]	†	Sandager [96]	[80]	† 10/5-1890 Vejrup, Ribe
V.22.11	Peder Bertelsen			
[16]	* 7/7-1836 Sandager, Thorup			
[]	†			

Bopæl:

Torup, Sandager, Odense

Familien ser ud til alle årene at bo i Torup ved Sandager nord for Assens. I FT 1834 Sandager [8] er bopælen beskrevet som *En Gaard* og faren som *Gaardmand*. Her vokser Maren op i et hjem, hvor de fleste af hendes søskende er hjemmeboende til en forholdsvis sen alder.

Maren bliver konfirmeret i Sandager Kirke den 3. april 1842 [81], og dermed er hun parat til at komme ud at tjene. I begyndelse af 1850 finder vi hende i præstegården i Sandager [FT 1850, 2], hvor hun er i tjeneste hos sognepræsten Andreas Mathias Barfoed, en enkemand, der sammen med en søster, der bestyrer husholdningen, og sin mor passer sit kald og de hjemmeværende børn mellem 8 og 18 år, mens syv tjenestefolk klarer alt det praktiske.

Fælles bopæl:

Nellemose, Hårby, Odense

Jesper Larsen og Maren bliver gift i Sandager Kirke den **28. juli 1855**, og hun flytter straks ind hos ham i smedjen i Nellemose, Hårby.

Sammen får de fem børn mellem 1856 og 1866.

Børn af V.22 Maren Bertelsdatter og V.21 Jesper Larsen (∞ 28/7-1855):

IV.11	Bertel Jørgen Jespersen	∞	IV.12	Maren Jensen
[29]	* 26/2-1856 Nellemose, Hårby	20/5-1886	[121]	* 27/11-1854 Strandby, Hårby
[311]	† 14/12-1944 Strandby	Hårby [182]	[340]	† 4/2-1943 Strandby
IV.11.3	Peder Jespersen	∞	IV.11.3a	Ane Hansen
[39]	* 20/8-1858 Hårby			* 19/8-1862 Dreslette [35]
[291]	† 29/1-1937 Hårby			† efter 1937

Peder blev smed og ser ud til at være den, der blev i sognet og bosatte sig i Nellemose.

IV.11.4 Mads Jespersen

[50] * 18/2-1861 Hårby
† 18/1-1935 Taylor, USA

Desværre har jeg endnu ikke kunnet finde noget om Mads' historie. Der er diverse Taylor i USA, men ingen yderligere angivelser af, hvilken han har slået sig ned i.

IV.11.5	Jørgen Jespersen	∞	IV.11.5a	Birthe Marie Larsen Nielsen
[63]	* 18/12-1863 Hårby		[68]	* 30/11-1873 Hårby, Lindegården
[126]	† 7/5-1930 Sandager, Thorupdal		[160]	† 24/8-1940 Sandager
IV.11.6	Else Marie Jespersen	∞	IV.11.6a	Lars Hansen Pedersen
[166]	* 30/6-1866 Hårby	16/10-1891	[35]	* 29/7-1862 Kerte, Knold
	†	Kerte [50]		†

Ved FT 1855 Hårby [10] og 1860 [28] er også svigermoren, Mette Pedersdatter, dvs. Else Johansdatters mor, flyttet ind i huset hos Maren og Jesper. Hun bor der m.a.o. før Mette, så det kan ikke altid have været nemt for en ung kone at komme til og overtage husførelsen på mandens tidligere enemærker.

Det kan være svært set med nutidige øjne at forholde sig til dagligdag og livsvilkår for en husmandsfamilie i Nellemose, især når der ikke rigtig synes at være tilgængelige data.

Jesper Larsen dør den **27. sept. 1886** [5], 65 år gammel i hjemmet i Nellemose: *Jesper Larsen, Smed og Aftægtsfæstemand i Nellemose*. Dødsårsagen angives i kirkebogen til *Kræft i Maven*.

Mette Bertelsdatter kommer derefter på aftægt hos sønnen Peder, der som smed overtager ejendommen og smedien, Nellemosevej 33 i Hårby [FT 1890 Hårby, matr. 6a]. Hun dør den **23. marts 1893** [282]: *Døde paa Besøg hos Slægtninge i Ørsbjerg* [datteren Else Marie], *Kjerte Sogn*. Dødsårsagen angives i kirkebogen til *Rørelse*. Hvad der har udløst denne sindsbevægelse, melder historien intet om.

Farmors morfar

[24] * 19. maj 1829 Strandby Mark, Hårby, Odense

Huusmand Niels Jensen og Hustru Maren Pedersdatter fra Strandbye

Pigen Karen Christensdatter fra Westerskierninge bar Barnet.

Faddere ware: Otto Andersen, Poul Poulsen og Huusm. Christen Hansens Kone, alle af Strandbye.

Jens blev døbt i Hårby Kirke den 24. maj 1829. Han er den ældste af de i alt 'kun' tre børn, som Maren og Niels får.

[3] † 5. juni 1885 Strandby Mark, Hårby, Odense

Jens Nielsen (Væver), gift, Huusejer i Strandby, 56 Aar. Kræft.

Forældre:

VI.45 Niels Jensen (1798-1877)

VI.46 Maren Pedersdatter (1791-1876)

Det hører dog med til historien, at allerede fra FT 1834 Strandby [31] er der under *deres Børn* indskrevet en V.23.x Peder Nielsen (1820-1875), der må have boet i familien som en slags plejesøn, og af vielsesregistreringen 23/10-1852 Hårby [203] fremgår, at han er *Søn af afdøde Gaardmand Niels Rasmussen af Strandbye*. Moderen er ved Peders konfirmation i april 1835 [104] angivet til at hedde Karen Pedersdatter. Han kan derfor ikke være barn af hverken Maren eller Niels, selv om han i FT 1834 står indskrevet som sådan. I stedet handler det om morens søster, VI.46.2 Karen Pedersdatter (1788-1823), og hendes mand, VI.46.2a Niels Rasmussen (1792-1848), hvor Peders mor dør kort tid efter hans fødsel.

Jens vokser op i farmors barndomshjem, dvs. det, der i dag er Strandbyvej 20 i Strandby, og som allerede i hans fars tid var et væveri. Han bliver konfirmeret i Hårby Kirke i 1844 [123] med karakterer *mg – mg* for *Kundskab og Opførsel*.

Søskende (forældre ∞ 17/5-1828):

V.23.2	Hans Nielsen	∞	Vi.23.2a	Johanne Rasmusdatter
[31]	* 7/10-1831 Strandby	26/2-1861	[9]	* 2/10-1829 Helnæs, Odense
[248]	† 19/12-1903 Helnæs	Helnæs [4]	[119]	† 26/5-1884 Helnæs, Odense
V.23.3	Margrethe Nielsen	∞	V.23.3a	Hans Rasmussen
[83]	* 9/5-1833 Strandby	28/10-1858	[29]	* 1829 Dreslette, Odense
[241]	† 8/7-1909 Strandby Mark	Hårby [10]	[213]	† 10/12-1911 Strandby Mark

Bopæl:

Strandbyvej 20, Strandby, Hårby, Odense

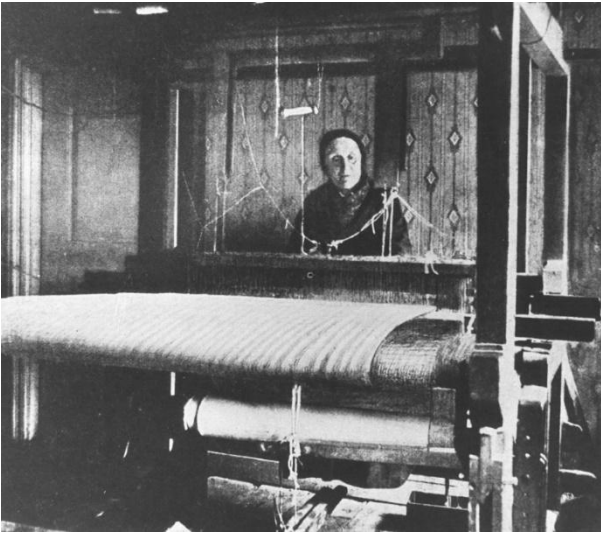
Erhverv:

væver

I FT 1850 Hårby [35] finder vi stadig Jens i hjemmet i Strandby, hvor han nu er anført som *Væversvend* og sammen med faren i gang med at udvikle det, der skulle blive et større væveri. Om vævningens historie står der bl.a. på [Wikipedia](#):

Senere blev vævning også et erhverv på landet, især i forbindelse med den fremvoksende husmandsstand. [...] Den begyndende vævningsindustri i slutningen af 1800-tallet kunne dog ikke slå det gamle håndvæveri ud. [...] I 1855 fandtes 24 håndvæverier med 455 ansatte, i 1872/73 ni håndvæverier med 423 ansatte, i 1882 otte håndvæverier med 210 ansatte, i 1890 syv håndvæverier med 100 ansatte, i 1897 seks håndvæverier med 50 ansatte. Antallet af dampvæverier voksede fra syv i 1882 med 750 ansatte til 16 i 1897 med 1.520 ansatte. Det var således i denne periode, at det gamle håndvæveri for alvor blev trængt tilbage i hovedstaden.

Men i Strandby voksede gesjæften!

Billedet her er fra Dragør, men jeg forestiller mig, at det var nogenlunde samme opsætning i Strandby, da det nok har været begrænset, hvad der har været af maskinel kraft. Mon ikke det meste i stedet var regulært håndværk?

Vielse:

[207]

∞ 11. mar. 1854

Hårby, Odense

V.24

Bodil Kirstine Jensdatter

Ungkarl Jens Nielsen på Strandby Mark, 25 Aar

Enken Bodil Kirstine Jensdatter, Enke efter afdøde Huusmand Jørgen Pedersen i Strandby og bor der i Strandbye, 36 Aar.

Farmors mormor

[113] * 24. aug. 1817 Agtrup Skov, Sdr. Bjert, Kolding, Vejle

Jens Hansen Strandbye, en Gaardmand, og Anna Jens Pedersen i Aitrup Skov, ægte Datter, døbt af Præsten i Præstegaarden. Faddere:

1. Marie, Niels Kristoffersen, en Gaardmands Hustru
2. Maren, Jørgen Johnsen, en Sadelmagers Hustru
3. Mathias Mortensen, en Gaardmand, alle af Aitrup Skov

[286] † 10. sept. 1894 Strandby, Hårby, Odense

Boende i Strandby, Haarby Sogn, Baag Herred, Enke efter afdøde Huusmand Jens Nielsen af Strandby, Haarby Sogn, Baag Herred. Født i Agtrup, Bjert Sogn, Haderslev Amt af Forældrene, Huusmand Jens Hansen og Hustru Ane Pedersen, Strandby.

Forældre:

- VI.47 Jens Hansen Strandby (1766-1830)
VI.48a Margrethe Simonsdatter (1770-1806)
VI.48b Kirsten Hansdatter (1783-1810)
VI.48 Anna Jensdatter (1786-?)

Bopæl:

Agtrup Skov, Sdr. Bjert, Vejle
Strandby, Hårby, Odense

Bodil Kirstine vokser op i Strandby som barn nr. 13 af faderen, der har været gift to gange, inden han ægter Bodil Kirstines mor, Ane Jensdatter, i 1812. Jens Hansens to første koner, Margrethe Simonsdatter (1770-1806) og Kirsten Hansdatter (1783-1810), har efterladt ham med hhv. syv og tre børn, hvoraf tre er døde mere eller mindre sammen med deres mødre. Bodil Kirstine er 3. barn i 3. kuld, og faren er på fødselstidspunktet 46 år, mens moren er 26 år.

Efter et slægtsmøde hos grandkusine Anita Rubak i Odense, skriver Else Marie Jespersen i en mail [26/3-2017]:

Vi var i tvivl om, hvor vores fælles tipoldemor, Bodil Kirstine Jensen (Strandbye) 1817-1889, kom fra. Jeg har spurgt min mor [Malli], som har fået følgende fortalt af Faster Stine [farmor] og Jens Jespersen:

Bodil Kirstines forældre og søskende rejste fra Strandby (gik fallit med Mølgårds gård) og efterlod en meget ulykkelig, 8-årig Bodil Kirstine hos et ældre søskendepar, som boede på gården (nu Strandbyvej 20), og fra hvem hun - sandsynligvis - arvede gården. Bodil Kirstine blev gift med Jens Nielsen. Den ene af deres døtre, Maren, blev gift med Bertel Jespersen fra Nellesmose Smedie, som på den måde giftede sig ind i gården i Strandby og betalte Marens søskende ud - bl.a. Moster Ane, en ugift søster til Maren, som Bertel byggede et hus til i Strandby. Det er nr. 2 hus på vejen til Sarup.

Dokumenter fra samtiden fortæller en lidt anden historie:

Desværre har jeg ikke kunnet finde noget med Mølgårds gård, men udgangspunktet har uden tvivl været rigtigt: Familien er gået fallit og har måttet søge nye græsgange for at kunne opretholde eksistensen for forældre og seks børn samt en i vente.

Så mens britiske flådefartøjer sejler ind i danske farvande og støder sammen med den danske flåde i Slaget på Reden ud for København i april 1801, mens napoleonskrigene bølger frem og tilbage syd for Danmarks grænser, mens Det Tysk-Romerske Rige bliver opløst 1806, og Napoleon i triumf hugger Quadrigaen over Brandenburger Tor efter indtoget i Berlin, og mens englænderne bomber København i en voldsom offensiv i august 1807, der i sidste ende medfører, at Danmark går bankerot i 1813 og må afstå Norge, er der også voldsomme storme i Jens Hansens familie. Det er svært at sige, hvad der trækker familien til Sdr. Bjert, sydøst for Kolding i Sønderjylland: Gunstigere forhold for småhusmænd i hertugdømmet?

Men det er en kendsgerning, at familien bryder op fra Strandby på Fyn ved indgangen til året 1806, hvilket fremgår af den tragiske kendsgerning, at Jens' første kone, Margrethe Simonsdatter, dør i barsels seng sammen med en dødfødt søn i begyndelsen af året, da familien lige er kommet til Sdr. Bjert. Men på dette tidspunkt efterlades ingen børn alene på Fyn, al den stund at Bodil Kirstine endnu ikke er født.

Søskende

Børn af VI.47 Jens Hansen og VI.48a Margrethe Simonsdatter (∞ 21/2-1799):

V.24.(1)	Hans Jensen				
[185]	* 4/11-1798 Strandby				
[]	† Hårby?				
V.24.(2)	Simon Jensen	∞	V.24.(2)a	Mette Jensdatter Enemark	
[187]	* 19/1-1800 Strandby	5/10-1841	[?]	* 14/6-1815 Stenderup, Vejle	
[162]	† 4/2-1806 Agtrup, Sdr. B.	Sdr. Bjert [198]	[390]	† 5/11-1899 Sdr. Bjert, Vejle	
V.24.(3)	Kirsten Jensdatter	∞	V.24.(3)a	Søren Nielsen	
[189]	* 19/4-1801 Strandby	30/4-1831	[28]	* 19/4-1801 Folding, Ribe	
[162]	† 26/4-1877 Læborg, Ribe	Sdr. Bjert [185]	151]	† 14/9-1854 Læborg, Ribe	
V.24.(4)	Peder Jensen				
[191]	* 23/5-1802 Strandby				
[]	† Hårby?				
V.24.(5)	1. Mads Jensen	∞	V.24.(5)a	Cathrine Elisabeth Olsen	
[194]	* 18/9-1803 Strandby	4/5-1843	[50]	* 16/6-1821 Fænø, Middelfrt.	
[281]	† 28/8-1851 Sdr. Bjert	Sdr. Bjert [202]	[411]	† 10/11-1875 Agtrup, Sdr. Bjert	
V.24.(6)	Birthe Jensdatter	∞∞	V.24.(6)a	Hans Petersen Bek	
[197]	* 30/12-1804 Strandby	ikke gift	[102]	* 29/11-1797 Sdr. Stenderup, Vejle	
[68]	† 24/4-1884 Sdr. Stenderup		[197]	† 10/7-1848 Sdr. Stenderup, Vejle	
V.24.(7)	dødfødt søn				
[53]	* 4/2-1806 Agtrup, Sdr. Bjert				
[53]	† 4/2-1806 Agtrup, Sdr. Bjert				

Jens Hansen rejser dog i 1807 [154] tilbage til det gamle sogn for den 10. dec. at gifte sig i Hårby Kirke med Kirsten Hansdatter, og med hende får han de følgende tre år yderligere tre børn.

Børn af VI.47 Jens Hansen og VI.48b Kirsten Hansdatter (∞ 18/12-1807):

V.24.(8)	Jens Jensen	∞	V.24.(8)a	Christiane Charlotte Amalie Beckshøft	
[63]	* 29/9-1808 Agtrup, Sdr. Bjert	17/10-1841	[119]	* 3/4-1816 Haderslev, Vor Frue	
[73]	† 27/2-1873 Kolding, St. Nikolaj	Sdr. Bjert [199]	[191]	† 10/4-1891 Kolding, St. Nikolaj	
V.24.(9)	Maren Christina Jensdatter · tvilling				
[68]	* 22/2-1810 Agtrup, Sdr. Bjert				
[285]	† 1/3-1810 Agtrup, Sdr. Bjert				

V.24.(10) Margarethe Jensdatter · tvilling

[68] * 22/2-1810 Agtrup, Sdr. Bjert

[285] † 2/3-1810 Agtrup, Sdr. Bjert

Men tilværelsen viser sig ikke fra sin bedste side for Jens Hansen, for historien gentager sig, og også her dør hans kone i barselsseng, denne gang med tvillinger i begyndelsen af året 1810. To år senere gifter han sig med Bodil Kirstines mor, min tipoldemor, november 1812.

Børn af VI.47 Jens Hansen og VI.48 Ane Jensdatter (∞ 28/11-1812):**V.24.11 Niels Jensen Strandbye**

[90] * 30/9-1813 Agtrup, Sdr. Bjert

[372] † 25/11-1882 Agtrup, Sdr. Bjert

∞

V.24.11a Anne Marie Holm

7/12-1861

[58] * 7/1-1834 Agtrup, Sdr. Bjert

[444] † 5/5-1890 Agtrup, Sr. Bjert

V.24.12 Margaretha Strandbye · 13 år

[101] * 4/7-1815 Agtrup, Sdr. Bjert

[198] † 20/10-1828 Agtrup, Sdr. Bjert

V.24.14 Christen Jensen Strandbye

[123] * 4/10-1819 Agtrup, Sdr. Bjert

[373] † 7/4-1883 Agtrup, Sdr. Bjert

∞

V.24.14a Mariane Jensdatter

3/7-1846

[12] * 25/2-1816 Folding, Ribe

[427] † 24/1-1882 Agtrup, Sdr. Bjert

V.24.15 Maria Strandbye · 1 md.

[4] * 12/2-1821 Agtrup, Sdr. Bjert

[327] † 20/5-1821 Agtrup, Sdr. Bjert

V.24.16 Karen Strandbye · 4 mdr.

[17] * 28/11-1824 Agtrup, Sdr. Bjert

[187] † 31/3-1825 Agtrup, Sdr. Bjert

V.24.17 2. Jens Jensen Strandbye

[27] * 26/12-1826 Agtrup, Sdr. Bjert

[367] † 27/12-1911 Agtrup, Sdr. Bjert

∞

V.24.17a Cathrine Elisabeth Olsen

24/7-1852

[50] * 16/6-1821 Fænø, Middelfart

[411] † 10/11-1875 Agtrup, Sdr. Bjert

Cathrine Elisabeth Olsen var først gift med storebror til Jens, V.24.(5) Mads Jensen (1804-1851).

Som man kan se af ovenstående, forbliver Bodil Kirstines andre søskende af 3. kuld i Sdr. Bjert ved Kolding, og det kan derfor undre, hvorfor netop Bodil Kirstine vender tilbage til det fynske og Strandby. Det er formentlig rigtigt fra familieoverleveringen, at hun dybt ulykkelig flytter tilbage til Strandby ca. 1825, da familien netop har mistet datter Karen og har et 17. barn på vej. Alene den forholdsvis store dødelighed blandt børneflokkene i den tid antyder, at det er hårde tider og nok i sidste ende en kamp for overlevelse. Som 8-årig har hun formentlig været den mest robuste, selv om det må have været ualmindeligt hårdt for alle parter, ikke mindst for den lille pige selv.

Det passer dog ikke, at hun sættes i pleje hos *et ældre søskendepar, der boede Strandbyvej 20*, for FT 1834 Hårby [27] afslører, at hun som 16-årig er plejedatter hos Jørgen Pedersen (42 år) og hans kone, Karen Hansdatter (70 år), og ingen af dem synes at have familiemæssige relationer til hende. De bor næppe heller Strandbyvej 20, for her holder væverfamilien og Jens Nielsen til, dvs. farmors morfar og hans familie. Og dem bliver hun først forbundet med noget senere, for i første omgang forbliver hun hos Jørgen Pedersen, der iflg. 1840 Hårby [17] *lever af sin Jordlod*, men mens hustruen Karen i mellemtiden er blevet 77 år, er Bodil Kirstine ikke længere *Pleiedatter*, men i stedet *Tjenestepige*.

Det er interessant, fordi Bodil Kirstine det følgende år – efter at hustruen Karen Hansdatter er død i december 1940 [376] – bliver gift med enkemanden.

Strandbyvej 20

Indtil omkring år 1900 var der et stort væveri på Strandbyvej 20, drevet af Jens "Væver" Nielsen og Bodil Kirstine Nielsen. De havde væveri som hovederhverv. Den tilhørende jord var lejet ud. Bodil og Jens "Vævers" datter, Maren, blev gift med Berthel Jørgen Jespersen i 1886. De overtog driften af landbruget, medens Jens "Væver" fortsatte væveriet, så længe han kunne.

På et eller andet tidspunkt inden 1860 har Bodil Kirstine og Jens i hvert fald overtaget vævergesjæften på Strandbyvej, for iflg. FT 1860 Hårby [31] er Jens' forældre, Niels og Maren, da flyttet til Strandby Mark, hvor de bor i *Et Huus* sammen med datter Margrethe og hendes familie.

De følgende år får Bodil Kirstine og Jens tre fælles børn:

IV.12	Maren Jensdatter [oldemor]	∞	IV.11	Bertel Jørgen Jespersen
[121]	* 27/11-1854 Strandby, Hårby	20/5-1886	[29]	* 26/2-1856 Nellemose Smedje
[340]	† 4/2-1943 Strandby, Hårby	Hårby [182]	[311]	† 14/12-1944 Strandby, Hårby
IV.12.5	Ane Jensen [moster Ane]			
[126]	* 13/9-1856 Strandby, Hårby			
[300]	† 6/5-1931 Glamsbjerg, Hårby			
IV.12.6	Jørgen Jensen			
[39]	* 1/10-1858 Strandby, Hårby			
[]	†			

Væveriet ser ud til at blomstre, og med tiden – efter deres vielse i 1886 - tager Maren og Jens over.

Jens dør 56 år gammel den **5. juni 1885** *paa Sygehuuset i Assens* [3]: *Jens Nielsen (Væver). Huuseier i Strandby, 56 Aar. Kræft*. Hvilken kræftform, han dør af, vides ikke.

Bodil Kirstine, der jo ellers har levet et turbulent liv, bliver hele 88 år og dør først den **10. sept. 1894** i Strandby.

Sine sidste år boede Bodil Kirstine som *Aftægtskone* hos svigersøn Bertel Jespersen og datter Maren Jensdatter, mine oldeforældre, på Strandbyvej 20 i Strandby, iflg. FT 1890 Hårby [131].